

KOMENTÁŘ

17. 3. 2022

Město Plzeň mezi krajskými městy z pohledu demografické statistiky

Krajské město Plzeň je čtvrtým největším městem podle počtu obyvatel v ČR, v porovnání s ostatními krajskými městy je pátým nejstarším městem. Podíl nejmladší populace (0–14 let) byl v porovnání s ostatními krajskými městy až dvanáctý. Na celkovém přírůstku obyvatel Plzně se podílí kladné migrační saldo. V roce 2020 dosáhla Plzeň druhé nejnižší úmrtnosti a třetí nejnižší porodnosti v rámci krajských měst.

Krajské město Plzeň je podle počtu obyvatel čtvrtým největším městem ČR, k 31. 12. 2020 zde žilo 175 219 obyvatel. Plzeň patří k městům s mírně rostoucím počtem obyvatel, což je mimo jiné ovlivněno větší nabídkou pracovních míst zejména ve zpracovatelském průmyslu. V ČR patří Plzeň mezi čtyři krajská města, která dosáhla v roce 2020 kladného celkového přírůstku obyvatel. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadl v Plzni celkový přírůstek 2,2 obyvatel a byl po hlavním městě Praze a Brně třetí nejvyšší. Na celkovém přírůstku obyvatel se podílelo kladné migrační saldo.

Nejvíce obyvatel žije v hlavním městě Praze. K 31. 12. 2020 bydlelo na území hlavního města 1 335 084 obyvatel. V porovnání s rokem 2016 vzrostl počet obyvatel o 4,3 %. Hlavní město Praha mělo k 31. 12. 2020 v porovnání s ostatními krajskými městy **nejvyšší celkový přírůstek obyvatel**. Na 1 000 obyvatel středního stavu zde připadlo 8,1 obyvatel. **Třetí největší krajské město** v ČR Ostrava s 284 982 obyvateli (k 31. 12. 2020) se stala krajským městem s **největším celkovým úbytkem obyvatel**, který činil 10,4 obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu.

Počet obyvatel, podíl žen a celkový přírůstek na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst

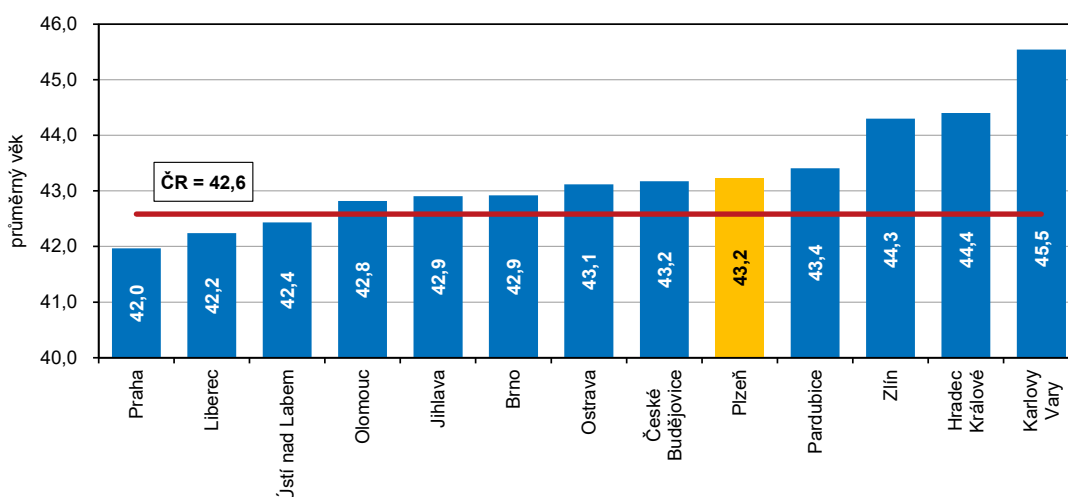
	Počet obyvatel k 31. 12.			Podíl žen na obyvatelstvu celkem %			Celkový přírůstek/úbytek ‰		
	2016	2019	2020	2016	2019	2020	2016	2019	2020
Praha	1 280 508	1 324 277	1 335 084	51,5	51,1	51,0	10,2	11,9	8,1
Brno	377 973	381 346	382 405	51,7	51,5	51,4	2,5	1,7	2,8
Ostrava	291 634	287 968	284 982	51,6	51,4	51,5	-3,6	-4,0	-10,4
Plzeň	170 548	174 842	175 219	51,4	51,1	51,1	4,0	13,8	2,2
Liberec	103 853	104 802	104 261	51,7	51,5	51,6	5,4	3,4	-5,2
Olomouc	100 378	100 663	100 514	52,7	52,6	52,6	2,2	1,4	-1,5
České Budějovice	93 470	94 463	94 229	52,3	52,0	52,0	-0,5	4,8	-2,5
Hradec Králové	92 984	92 939	92 683	51,5	51,9	51,9	-2,8	2,1	-2,8
Ústí nad Labem	92 929	92 716	91 982	52,0	51,3	51,4	0,4	-2,5	-7,9
Pardubice	90 044	91 727	91 755	51,2	50,6	50,6	4,5	11,4	0,3
Zlín	75 117	74 935	74 478	52,2	52,0	52,1	-0,7	-0,8	-6,1
Jihlava	50 559	51 216	51 125	51,4	50,9	51,0	-3,1	7,3	-1,8
Karlovy Vary	49 046	48 479	48 319	51,9	52,0	52,1	-5,7	-0,5	-3,3

KOMENTÁŘ

Z hlediska **genderové politiky** je nejvíce vyrovnaným městem krajské město Pardubice, na jehož území žije jen o 2,5 % více žen než mužů. Nevyšší rozdíly mezi pohlavími jsou v Olomouci, ve které žije o 10,8 % více žen než mužů.

Mezi krajská města **s nejvyšším průměrným věkem** obyvatel patřily Karlovy Vary (45,5 let) a Hradec Králové (44,4 let). V porovnání s průměrným věkem obyvatel v ČR (42,6 let) žili v Karlových Varech obyvatelé starší v průměru téměř o tři roky a v Hradci Králové o dva roky. Naopak **nejnižší průměrný věk obyvatel** měla Praha (42,0 let) a Liberec (42,2 let). **Město Plzeň** se řadí ke krajským městům se starší populací. Průměrný věk obyvatel Plzně činil 43,2 let a oproti průměru ČR byl vyšší o 0,6 roku. Plzeň se stala pátým nejstarším krajským městem v ČR.

Průměrný věk obyvatel v krajských městech v roce 2020

Nejvyšší podíl osob ve věku 0–14 let žije v Liberci (16,8 %) a Olomouci (16,6 %). Nejméně je tato věková skupina zastoupena v Karlových Varech (13,6 %) a Ostravě (15,1 %). **Nejvyšší podíl obyvatel v produktivním věku** (15–64 let) můžeme naopak zaznamenat v hlavním městě Praze (65,1 %) a Ostravě (64,3 %). Nejnižší podíl této věkové skupiny žije v Hradci Králové (60,4 %) a Zlíně (61,5 %).

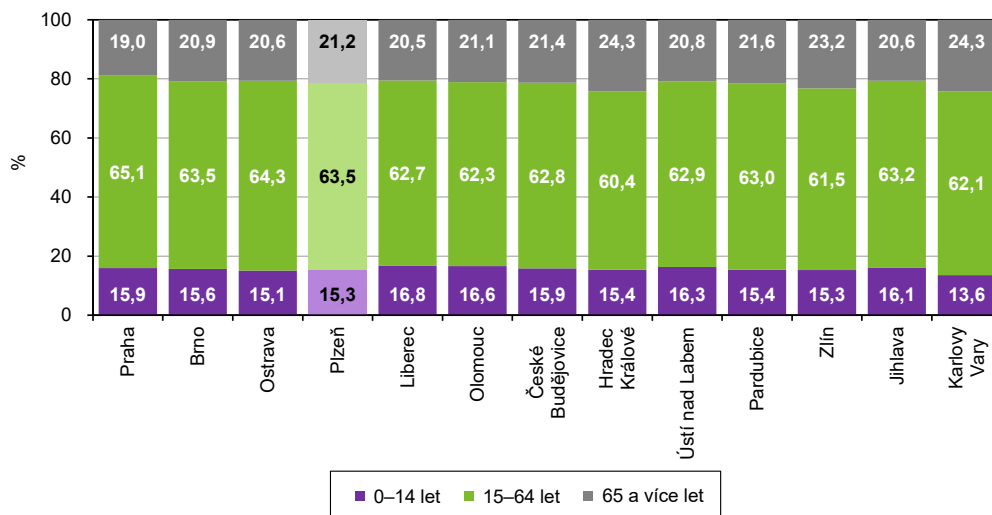
Věková skupina 65 let a více je nejvíce zastoupena v krajských městech Karlovy Vary a Hradec Králové. V obou těchto městech, která zároveň patří ke krajským městům s nejstarší populací, tvoří senioři 24,3 % z celkové populace. Nejnižší podíl této věkové skupiny má hlavní město Praha a činí 19,0 % z celkové populace, druhý nejnižší podíl (20,5 %) má Liberec. Obě města Praha a Liberec zároveň patří k městům s nejmladší populací.

KOMENTÁŘ

Podíl věkových skupin na obyvatelstvu celkem podle krajských měst (stav k 31. 12.)

	0–14 let %			15–64 let %			65 let a více %		
	2016	2019	2020	2016	2019	2020	2016	2019	2020
Praha	15,2	15,9	15,9	66,1	65,1	65,1	18,6	19,0	19,0
Brno	14,9	15,6	15,6	64,9	63,6	63,5	20,2	20,8	20,9
Ostrava	14,8	15,1	15,1	66,1	64,6	64,3	19,1	20,3	20,6
Plzeň	14,6	15,2	15,3	65,1	63,9	63,5	20,3	20,9	21,2
Liberec	16,3	16,7	16,8	64,4	63,0	62,7	19,3	20,4	20,5
Olomouc	15,7	16,5	16,6	64,8	62,8	62,3	19,5	20,7	21,1
České Budějovice	15,4	15,7	15,9	64,6	63,2	62,8	20,0	21,1	21,4
Hradec Králové	16,3	15,2	15,4	64,3	60,8	60,4	19,4	24,0	24,3
Ústí nad Labem	14,6	16,3	16,3	62,6	63,1	62,9	22,8	20,6	20,8
Pardubice	14,9	15,3	15,4	64,4	63,3	63,0	20,7	21,4	21,6
Zlín	14,7	15,3	15,3	63,9	61,9	61,5	21,3	22,9	23,2
Jihlava	15,8	16,0	16,1	64,9	63,7	63,2	19,3	20,4	20,6
Karlovy Vary	13,0	13,4	13,6	64,4	62,4	62,1	22,6	24,2	24,3

Věkové skupiny obyvatel podle krajských měst k 31. 12. 2020

Nevýhodou Plzně bylo relativně **nízké zastoupení nejmladší věkové skupiny** (0–14 let), podíl této věkové skupiny (15,3 %) zaujímá v porovnání s ostatními krajskými městy až dvanácté místo. V současné době vyrovnává částečně nepříznivou situaci relativně vyšší podíl populace v produktivním věku (63,5 %), který je po Praze a Liberci třetí nejvyšší, ale postupným stárnutím populace dojde k posunu této produktivní skupiny do postproduktivní skupiny a zvýší se tím index ekonomického zatížení. **Index ekonomického zatížení** (počet osob ve věku 0–14 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 15–64 let) k 31. 12. 2020 činil 57,4 % a od roku 2016 se

KOMENTÁŘ

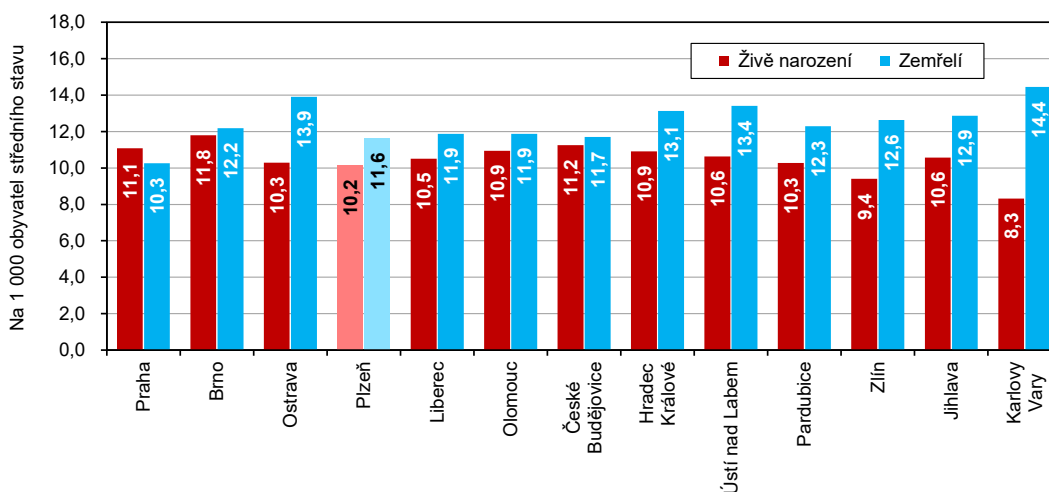
zvýšil o 3,8 procentního bodu. Nejstarší věková skupina (65 let a více) dosáhla v Plzni 21,2 % a v rámci ostatních krajských měst byla šestá nejvyšší.

V roce 2020 byl nejvyšší **počet živě narozených** v krajském městě Brno, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 11,8 živě narozených dětí. Prvenství mezi krajskými městy mělo Brno i v roce 2019. Druhé v pořadí byly v tomto ukazateli České Budějovice (11,2) a na třetím místě se umístilo hlavní město Praha (11,1). Nejnižší počet živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu byl zaznamenán v Karlových Varech (8,3) a Zlíně (9,4), což souvisí se starší populací, která v těchto městech žije.

Nejvyšší počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu v roce 2020 byl zaznamenán v krajských městech Karlovy Vary (14,4), Ostrava (13,9) a Ústí nad Labem (13,4). V Karlových Varech je vyšší počet zemřelých ovlivněn starší věkovou strukturou (nejstarší krajské město). V Ostravě a Ústí nad Labem hraje hlavní roli kvalita životního prostředí. Dalším faktorem, který se nepříznivě podílel na zvýšené úmrtnosti, byla pandemie covid-19.

Nejnižší počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu byl zaznamenán v hlavním městě Praze (10,3), Plzni (11,6) a Českých Budějovicích (11,7). V Praze bydlí v porovnání s ostatními krajskými městy relativně mladší populace, proto je zde i nižší úmrtnost, dalším významným faktorem je i širší spektrum zdravotní péče. Plzeň patří v hodnocení krajských měst v rámci ČR prostřednictvím Evropské agentury ke krajským městům s nižší koncentrací jemných částic v ovzduší.

Živě narození a zemřelí na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst v roce 2020

KOMENTÁŘ
Živě narození a zemřelí na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst

	Živě narození ‰			Zemřelí ‰			Přirozený přírůstek/úbytek ‰		
	2016	2019	2020	2016	2019	2020	2016	2019	2020
Praha	11,7	11,4	11,1	9,5	9,3	10,3	2,2	2,1	0,8
Brno	12,1	12,2	11,8	10,4	10,6	12,2	1,7	1,5	-0,4
Ostrava	10,3	10,7	10,3	11,5	12,0	13,9	-1,2	-1,3	-3,6
Plzeň	10,6	10,6	10,2	10,9	10,7	11,6	-0,3	-0,1	-1,5
Liberec	12,0	11,1	10,5	9,7	9,9	11,9	2,4	1,2	-1,4
Olomouc	12,5	11,1	10,9	9,8	10,1	11,9	2,7	1,0	-0,9
České Budějovice	11,5	11,1	11,2	10,6	11,6	11,7	0,9	-0,4	-0,5
Hradec Králové	11,6	10,2	10,9	10,4	11,0	13,1	1,1	-0,8	-2,2
Ústí nad Labem	10,5	10,3	10,6	10,7	11,2	13,4	-0,2	-1,0	-2,8
Pardubice	11,1	11,1	10,3	10,3	11,1	12,3	0,8	0,0	-2,0
Zlín	10,6	9,8	9,4	10,7	10,7	12,6	-0,1	-0,9	-3,2
Jihlava	11,1	10,1	10,6	9,3	10,7	12,9	1,8	-0,6	-2,3
Karlovy Vary	8,7	8,8	8,3	11,6	12,1	14,4	-2,9	-3,2	-6,1

Přirozený přírůstek obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu v roce 2020 byl dosažen v jediném městě, a to v hlavním městě Praze (0,8). V ostatních krajských městech byl naopak zaznamenán přirozený úbytek obyvatel. **Nejvyšší přirozené úbytky** obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu měla města Karlovy Vary (-6,1), Ostrava (-3,6) a Zlín (-3,2). Ještě v letech 2016 i 2019 se přirozený přírůstek obyvatel vyskytoval i v Brně, Liberci a Olomouci. V roce 2020 zaznamenala tato města přirozené úbytky obyvatel, které souvisely s nižší porodností a vyšší úmrtností. Nižší porodnost a vyšší úmrtnost postihla i ostatní krajská města v důsledku pandemie covid-19.

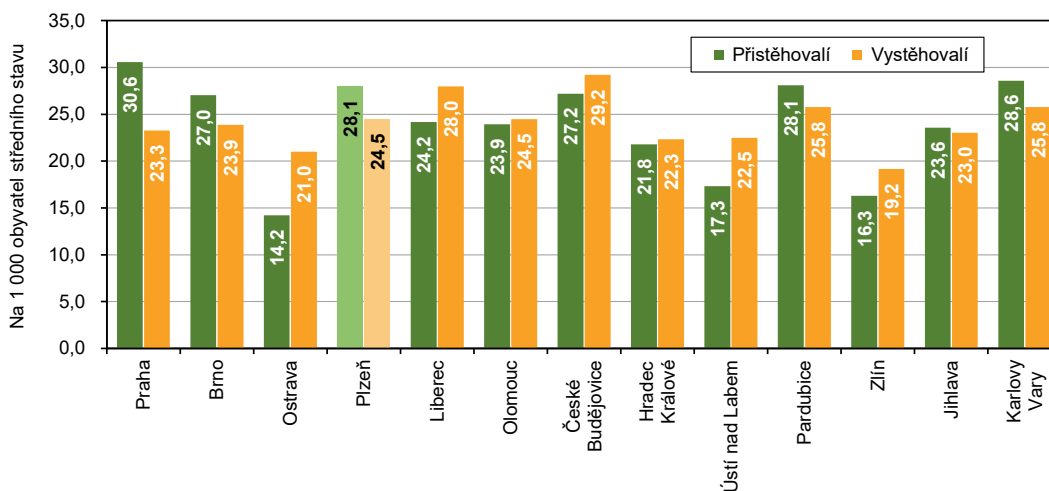
Na přirozeném úbytku obyvatel krajského města Plzně se podílela nízká porodnost (třetí nejnižší počet živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu). Výhodou Plzně byla relativně nízká úmrtnost v porovnání s ostatními krajskými městy (druhá nejnižší po hlavním městě). Na 1 000 obyvatel středního stavu připadl úbytek -1,5 obyvatele (páté místo v porovnání s ostatními krajskými městy).

V roce 2020 se nejvíce obyvatel v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu **přistěhovalo** do Prahy (30,6) a Karlových Varů (28,6). Nejméně přistěhovalých měla krajská města Ostrava (14,2) a Zlín (16,3). Nejvíce **vystěhovalých** v roce 2020 připadlo na 1 000 obyvatel středního stavu na krajská města České Budějovice (29,2) a Liberec (28,0). Nejméně vystěhovalých bylo zaznamenáno ve Zlíně (19,2) a Ostravě (21,0).

Nejvyšší přírůstky stěhování na 1 000 obyvatel středního stavu byly zaznamenány v Praze (7,3) a Plzni (3,6). Další v pořadí byla města Brno (3,2), Karlovy Vary (2,8), Pardubice (2,3) a Jihlava (0,5). Ve zbyvajících krajských městech byly zaznamenány **úbytky stěhování**. Nejvyšší úbytky stěhování na 1 000 obyvatel středního stavu byly registrovány v krajských městech Ostrava (-6,8) a Ústí nad Labem (-5,2). Obě města patří k městům s nedostatkem pracovních příležitostí a vysokou nezaměstnaností.

KOMENTÁŘ

Přistěhovalí a vystěhovalí na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst v roce 2020

Přistěhovalí a vystěhovalí na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst

	Přistěhovalí ‰			Vystěhovalí ‰			Přírůstek/úbytek stěhováním ‰		
	2016	2019	2020	2016	2019	2020	2016	2019	2020
Praha	29,0	32,2	30,6	20,9	22,4	23,3	8,0	9,8	7,3
Brno	25,4	26,6	27,0	24,6	26,4	23,9	0,8	0,2	3,2
Ostrava	17,0	17,2	14,2	19,4	19,9	21,0	-2,4	-2,7	-6,8
Plzeň	25,8	36,1	28,1	21,5	22,3	24,5	4,4	13,9	3,6
Liberec	25,2	26,0	24,2	22,1	23,8	28,0	3,1	2,2	-3,8
Olomouc	24,1	26,7	23,9	24,6	26,3	24,5	-0,4	0,4	-0,5
České Budějovice	26,0	33,0	27,2	27,4	27,7	29,2	-1,4	5,2	-2,0
Hradec Králové	20,7	24,7	21,8	24,7	21,7	22,3	-4,0	2,9	-0,5
Ústí nad Labem	21,8	21,0	17,3	21,2	22,6	22,5	0,6	-1,6	-5,2
Pardubice	27,2	36,2	28,1	23,4	24,8	25,8	3,8	11,4	2,3
Zlín	18,1	18,1	16,3	18,7	18,0	19,2	-0,6	0,1	-2,9
Jihlava	18,9	29,9	23,6	23,7	22,0	23,0	-4,8	7,9	0,5
Karlovy Vary	28,1	30,4	28,6	30,9	27,7	25,8	-2,8	2,8	2,8

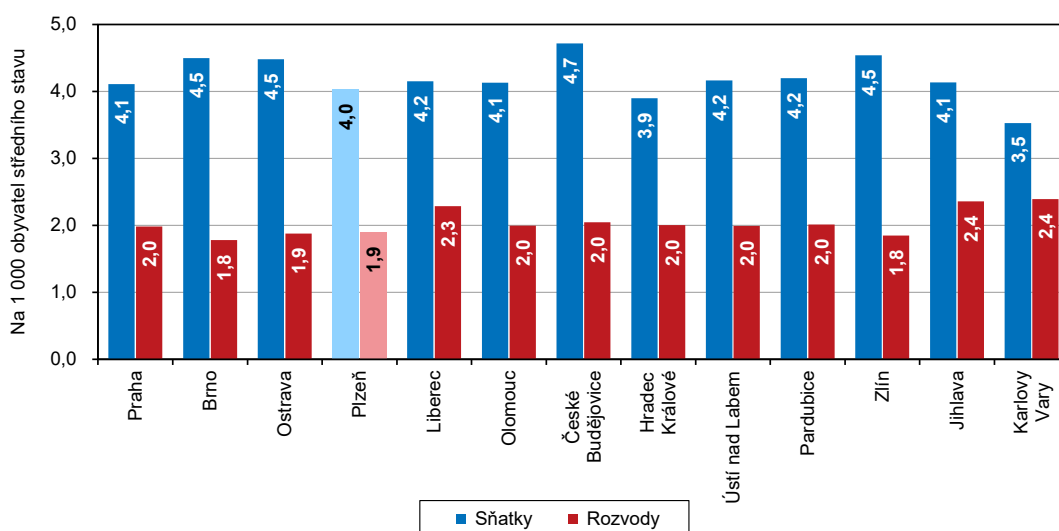
Nejvyšší přírůstky stěhováním na 1 000 obyvatel středního stavu byly zaznamenány v Praze (7,3) a Plzni (3,6). Další v pořadí byla města Brno (3,2), Karlovy Vary (2,8), Pardubice (2,3) a Jihlava (0,5). Ve zbývajících krajských městech byly zaznamenány **úbytky stěhováním**. Nejvyšší úbytky stěhováním na 1 000 obyvatel středního stavu byly registrovány v krajských městech Ostrava (-6,8) a Ústí nad Labem (-5,2). Obě města patří k městům s nedostatkem pracovních příležitostí a vysokou nezaměstnaností.

KOMENTÁŘ

V roce 2020 byla nejvyšší **sňatečnost** v Českých Budějovicích (4,7). Další v pořadí se umístila krajská města Zlín, Brno a Ostrava, v těchto městech dosáhla sňatečnost hodnoty 4,5. Naopak nižší sňatečnost byla zaznamenána ve městech Karlovy Vary (3,5), Hradec Králové (3,9) a Plzeň (4,0). V porovnání s rokem 2019 se sňatečnost snížila ve všech krajských městech. Hlavním důvodem snížené sňatečnosti byla pandemie covid-19 a s tím související přijatá vládní opatření.

Rozvodovost byla nejvyšší ve městech Karlovy Vary a Jihlava, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 2,4 rozvodů, dalším krajským městem v pořadí byl Liberec (2,3), naopak nejnižší rozvodovost byla zaznamenána v moravských krajských městech Brno a Zlín (shodně 1,8).

Sňatky a rozvody na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst v roce 2020

Vyšší sňatečnost a nižší rozvodovost se vyskytuje více na Moravě, kde obyvatelé vyznávají více tradiční hodnoty života a v porovnání se severní částí republiky zde žije více věřících. V roce 2020 byly v krajském městě Plzni uzavřeny v průměru 4 sňatky na 1 000 obyvatel středního stavu (až dvanácté místo mezi ostatními krajskými městy). **Rozvodovost** patřila k nižším. V roce 2020 byla v průměru v Plzni rozvedena téměř 2 manželství na 1 000 obyvatel středního stavu.

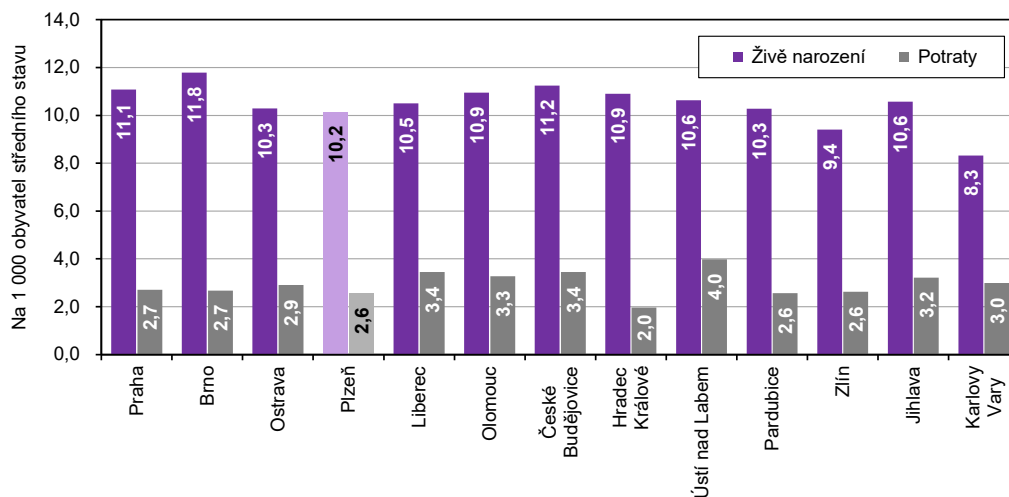
Počet potratů na 1 000 obyvatel středního stavu byl v roce 2020 nejnižší v krajském městě Hradec Králové (2,0), další v pořadí se umístila města Pardubice, Plzeň a Zlín, kde dosáhl tento ukazatel hodnoty 2,6. Nejvyšší počet potratů na 1 000 obyvatel středního stavu mělo v roce 2020 krajské město Ústí nad Labem (4,0), následovala města Liberec a České Budějovice (shodně 3,4).

KOMENTÁŘ

Sňatky, rozvody a potraty na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst

	Sňatky ‰			Rozvody ‰			Potraty ‰		
	2016	2019	2020	2016	2019	2020	2016	2019	2020
Praha	5,0	5,2	4,1	2,1	2,1	2,0	3,4	2,8	2,7
Brno	5,2	5,4	4,5	2,5	2,2	1,8	3,3	3,2	2,7
Ostrava	4,7	5,3	4,5	2,6	2,2	1,9	3,2	3,1	2,9
Plzeň	5,1	4,7	4,0	2,5	2,2	1,9	2,8	2,8	2,6
Liberec	5,0	5,1	4,2	2,8	3,0	2,3	4,7	3,9	3,4
Olomouc	4,8	5,7	4,1	2,7	2,2	2,0	4,1	3,0	3,3
České Budějovice	5,1	5,6	4,7	2,6	2,4	2,0	4,2	3,2	3,4
Hradec Králové	4,9	5,3	3,9	3,4	2,1	2,0	4,6	2,3	2,0
Ústí nad Labem	5,1	5,2	4,2	2,4	2,6	2,0	3,1	4,3	4,0
Pardubice	4,8	4,4	4,2	2,8	2,3	2,0	3,1	2,9	2,6
Zlín	4,9	4,8	4,5	2,4	2,2	1,8	3,3	3,0	2,6
Jihlava	5,1	5,2	4,1	2,4	2,5	2,4	3,5	3,7	3,2
Karlovy Vary	4,8	4,9	3,5	2,1	2,2	2,4	2,7	3,2	3,0

Živě narození a potraty na 1 000 obyvatel středního stavu podle krajských měst v roce 2020

Kontakt:

Ing. Zuzana Trnečková

Krajská správa ČSÚ v Plzni

Tel.: 377 612 253

E-mail: zuzana.trneckova@czso.cz

Oddělení informačních služeb a správy registrů - Krajská správa ČSÚ v Plzni

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.plzen.czso.cz | tel.: 377 612 108, e-mail: infoservisplzen@czso.cz